

Małgorzata Baranowska

Problemy nauki i filozofii w
"Prawdzie" Aleksandra
Świętochowskiego (1881-1902), Maria
Brykalska [w:] "Z historii filozofii
pozytywistycznej w Polsce. Ciągłość i
przemiany", Wrocław 1972 :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/50, 160

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) BOROWSKI Andrzej: Sarmackie epitafium Justusa Lipsjusza. "Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historycznoliterackie". Z. 24. Kraków 1972 s. 241-253.

Autor zajmuje się przejawami popularności Justusa Lipsjusza w Polsce, przytaczając wzmianki o nim ze "Słownika pisarzy polskich" Szymona Starowolskiego, a także wiersz Wespazjana Kochowskiego "Tablica z napisem rymu słowiańskiego wielkiemu onotą i naukami Justowi Lipsjuszowi Beldze Iur.Con.CL.". Utwór ten, wydrukowany z "lirykami" w 1674 r., powstał pod wpływem lektury wydania "Dzieł wszystkich" Lipsjusza (1613 r.), będącego zarazem rodzajem książki pamiątkowej poświęconej czci zmarłego w 1606 r. uczonego. Nagrobek, pióra Kochowskiego, jest pełnym uroku literackim portretem sławnego Niderlandczyka.

BP/50/43

T.L.

(II) BRYKALSKA Maria: Problemy nauki i filozofii w "Prawdzie" Aleksandra Świętochowskiego (1881-1902). W: Z historii filozofii pozytywistycznej w Polsce. Ciągłość i przemiany. Wrocław 1972 s. 139-173.

Artykuł charakteryzuje praktyczną realizację koncepcji nauki i filozofii w działalności redakcyjnej Aleksandra Świętochowskiego w tygodniku "Prawda", jako piśmie reprezentatywnym dla światopoglądu i świadomości kulturalnej pozytywizmu. Przedstawia program naukowy "Prawdy", jego narodowe i kulturalne cele na tle sytuacji nauki polskiej w zaborze rosyjskim w drugiej połowie XIX w. oraz w związku z ogólnymi tendencjami w nauce światowej. Omawia środowisko współpracowników, inicjatywy i akcje wydawnicze oraz zawartość naukową pisma. Szczegółowiej zajmuje się problematyką filozoficzną - stosunkiem do kierunków szeroko pojętego pozytywizmu (A.Comte, J.St. Mill, H.Spencer, H.Taine), wczesnego neokantyzmu (F.A.Lange) oraz antypozytywistycznego nurtu w filozofii obcej (E.Hartmann, F.Nietzsche) i polskiej (H.Struve, M.Morawski, W.Lutosławski).

BP/50/44

M.B.